

HÜSEYİN AVNİ SÖZEN ANADOLU LİSESİ
ÖZEL EĞİTİM POLİTİKASI

Amaç

Bu politika hareketlerimizin anahtarı olan HASAL Özel Eğitim'i anlatmaktadır:

- IB DP programımıza açık erişimi sürdürmek
- Tüm öğrenciler arasında çeşitli eğitimsel gereklilikler sağlamak
- Özel eğitim gereksinimleri olan öğrencilere uygun eğitim sağlamada eğitim hedeflerinin her yönündeki rolleri ve bölünmüş görevleri açıkça belirlemek
- Tüm öğrencileri desteklemede gerekli düzenleme ve kurumları belirlemek
- Kaynaklarımızı gerekli her durumda dikkatli ve verimli kullanmak
- Programın kendisine yönelik ÖEP politikasının anahtarı noktası olan IBDP programı uyarınca öğretmen ve öğrencilerimizi eğitmek
- Engelli öğrencilerimizi motive etmek
- Engelli öğrencilerimizi hayat boyu eğitime hazırlamak ve öğrenciler arasında farkındalık yaratmak
- Öğrencileri öğrenme sürecinde izlemek ve ihtiyaç duyduklarında destek vermek
- Öğrencilere mümkün olan en iyi kişisel desteği sunmak

Giriş

Hüseyin Avni Sözen Anadolu Lisesi, IB DP programını felsefesinin gerekliliklerini göz önüne alarak benimsemiştir. IB DP felsefesi, eğitimin tüm öğrenciler için mümkün olduğunca ulaşılabilir olması gerektiğinin altını çizmektedir. Bu koşul altında **HASAL** IB programını mümkün olan en geniş öğrenci kitlesine ulaştırma IB felsefesini benimsemiştir. Hedefimiz, IB Diploma Programına katılımda karşılaşılabilecek tüm güçlükleri azaltarak tüm HASAL öğrencilerinin bu programda gelişmesini sağlamaktır. Her ne kadar tüm öğrenciler uygulayarak öğrenmiyor olsa da tüm öğrencilerin öğrenebilme yetisine ve hayat boyu öğrenme gönüllüsü olma yeteneğine sahip olduklarını biliyoruz. Okulumuzda, farklı öğrenme yaşantılarından gelen öğrencilerin IBDP eğitimsel edinimlerini başarmalarını sağlamak için öğretmenlerimizce çeşitli öğretme ve öğrenme stratejileri kullanılmaktadır. HASAL olarak biz bunu başarmak için öğrencilerimizin ihtiyaçlarını, engellerini ve öğrenme güçlüklerini göz önünde tutmaktayız.

IB Özel Eğitim İhtiyaçları Politikası

Uluslararası Bakalorya Organizasyonu, özel bir ihtiyacı “bir adayı dezavantajlı hale getirebilecek ve beceri ve bilgiyi yeterince gösterebilmesini önleyebilecek kalıcı veya geçici olarak teşhis edilmiş bir ihtiyaç” olarak tanımlamıştır (**Genel Düzenlemeler Bölüm 4 Madde 17 Sayfa: 10**). Buna ek olarak, diğer büyük vakıflardan bazıları özel eğitim ihtiyacını “öğrenirken güçlük çeken herhangi bir insan özel eğitime ihtiyaç olarak kabul edilir” şeklinde tanımlamıştır. Özel ihtiyaçları olan farklı engellilik durumları bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Bilişsel bozukluklar
- Dikkat dağınıklığı ve hiperaktivite bozukluğu
- İşitme bozukluğu, sağırılık
- Duygusal bozukluklar
- Öğrenme güçlükleri
- Fiziksel engeller ve diğer sağlık sorunları
- Konuşma bozukluğu ve iletişimsel sorunlar
- Çoklu engellilik hali
- Üstün zekâlılık

Bu liste farklı bozukluklarla uzatılabilir. Aslında yukarıda da belirtildiği gibi özel ihtiyaç, öğrenmede desteğe ihtiyaç duyan kişiyi, onu spor, müzik, matematik gibi eğitim faaliyetlerinin tüm alanlarına dahil ederek hayat boyu öğrenmeye hazır hale getirmek olarak tanımlanır.

Tanımlama Prosedürleri

Bir öğrenciyi izleyerek öğrenme desteğine ihtiyaç duyduğu tanısını koymak dönemin herhangi bir aşamasında gerçekleşebilir. Sınıf öğretmenin bir öğrencinin özel desteğe ihtiyaç duyduğunu fark ettiği herhangi bir koşulda prosedür şöyle işlemelidir:

- Sınıf öğretmeni etkinliği yürütürken öğrenciyi izlemekle sorumludur. Denenen stratejiler dokümente edilmelidir. Sınıf öğretmeni öğrenci için sevk formu doldurmalıdır.
- Form rehberlik ve danışma servisine ve bir kopyası da Okul Müdürü ve IBDP Koordinatörü'ne gönderilir.
- Bundan sonra öğretmen değerlendirme ve gözlemlerini rehberlik servisiyle koordineli biçimde yapabilir.
- Rehberlik servisi daha sonra Okul Müdürü ve IBDP Koordinatörü'ne tavsiyelerde bulunacaktır.
- İhtiyaç halinde rehberlik servisi diğer öğretmenlerle de iletişime geçebilir.

- Toplanan bilgilerin paylaşılması ve konuya dair uygun tavsiye verilmesi için veli toplantısı düzenlenecektir.

Kabul Edilme:

Özel eğitim ihtiyacı duyan öğrencilerimizi IB programına başvurmaları için cesaretlendirmekteyiz. Dahası, Kabul politikamız uyarınca kabul edilebileceklerini garanti etmekteyiz. Öğrenme ihtiyacı duyan öğrencilere hassasiyet gösterilmesi esastır. HASAL, Özel Değerlendirme İhtiyacı Duyan Adaylar Belgesi ve Prosedürler Kitapçığı'nın rehberliğinde çalışmayı taahhüt etmektedir (A9.1/2017).

Marjinalleştirmek yerine, özel eğitim ihtiyaçları bulunan bir öğrenci programa başvurup kayıt yaptırdığında, öncelikle IB DP koordinatörü öğrencinin ihtiyaçlarının belirlenmesi için okul danışmanına rehberlik sağlar. Sorunun tanımlanmasından sonra, mümkün olan hallerde okul danışmanı ihtiyacı tanımlar. Aksi bir durumda, okul danışmanı öğrenciyi Türk Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Özel Eğitim Danışmanlığı'na yönlendirir. IB DPK'nin tüm IB öğretmenlerini bilgilendirerek öğrencinin müfredata tam erişiminin sağlanması için onlarla birlikte çalışması esastır. IB Fakültesi, bu öğrencinin diğer öğrencilerle birlikte ders içeriklerinde yetkinlik gösterebilmesini sağlar.

HASAL'da tüm öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması ve böylece IBDP'de yüksek kalite standartlarına ulaşabilmeleri için çeşitli öğretmen yöntem, teknik, yaklaşım ve öğrenme-öğretme ortamı planları kullanılabilir. Bu çeşit çalışmalar özel eğitim ihtiyaçlarını da içermektedir. Buna ek olarak, Yapılandırmacı ve Farklılaştırılmış Öğretim Stratejilerinin benimsenmesi, öğrencilerin okulumuzda öğrenme hedefleri dahilinde öğrenme kapasitelerini geliştirecektir. IBDP'ye kayıt yaptıran öğrencilerin seçmiş oldukları tüm derslerin tanımlanmış ölçme hedeflerini yönetebilmesi gerekmektedir. Bu hedeflerde değişiklik yapılması mümkün olmadığı için HASAL ders rehberlerinde tanımlanan hedeflerin özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler dahil tüm öğrencilerce yerine getirileceğini garanti etmektedir. Öğrencinin, IBO "Özel İhtiyaçları Olan Aday" belgesinde tanımlanan kriterleri yerine getirmesi halinde özel düzenlemeler yapılabilir.

HASAL Bölüm 9'a uymaktadır: *Özel Durum ve Özel Koşullarla İlgili Düzenlemeler, İEK (2014), Özel Değerlendirme İhtiyaçlarına Sahip Adaylar (2011). Özel düzenlemeler için resmi talep, öğrenci yazma sınavına girmeden en az 12 ay önce IBO'ya iletilmelidir. Tıbbi rapor gibi destekleyici belgeler talebe eklenmelidir.*

Özel değerlendirme düzenlemeleri gerektirebilecek öğrencilerin özellikleri ana hatlarıyla aşağıda gösterilmiştir:

- **Özel öğrenme sorunları, dil ve iletişim bozuklukları;**

İçerik: DEHB Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu: Asıl sorun okuma, yazma, heceleme ve dil kavramlarını anlamlandırmadadır. Örneğin, yazarken heceleri hatalı yazma, okuma zayıflığı (akıcılık eksikliği, bazı kısımları atlama, vb.). Sorunun kökeni kalıtsal etkenler olabilir. Nitekim, yazılı dil edinimi, motor bütünlük, duyuşsal algısal bütünlük ve sosyal ve duyuşsal bütünlük dahil olmak üzere biyolojik ve çevresel faktörlerin bir bileşimidir. Bu nedenle, bu bozuklukların üstesinden gelmek için değerlendirmeler personel tarafından özel ihtiyaca göre ayarlanır.

- **Fiziksel ve duyuşsal durumlar:**

Fiziksel engeller, her zaman hemen fark edilemese de hareketliliği olumsuz yönde etkileyen pek çok farklı koşulu içermektedir.

Duyuşsal sorunlar: Öğrenme esnasında pek çok iletişim sorununa yol açarlar. Bunlar; işitme kaybı – ileri seviyede işitme kaybı iletişim zorluklarına yol açabileceği gibi görüşü de etkileyebilir. Duyuşsal işlem bozukluğu olan öğrenciler davranışsal zorluklar yaşayabilir ve desteklenirlerse ilerleme kaydetme eğiliminde olabilirler. Bu bozukluklarla başa çıkabilmek için özel ihtiyaç programımız tarafından çok çeşitli teknikler uygulanmıştır. Bu bozukluklara sahip olanlar özenle seçilmiş personel tarafından ilgilenilmektedir.

- **Tıbbi Durum:**

Konjenital kalp hastalığı, epilepsi, astım, kistik fibroz, hemofili, orak hücreli anemi, diyabet, böbrek yetmezliği, egzama, romatoid bozukluklar, alerji, lösemi ve diğer kanserler en sık görülenlerdir. Bunlar üzerinden hedeflere ulaşırken, özel tedaviler zorunludur.

- **Akıl Sağlığı Sorunları:**

Akıl sağlığı sorunları, uzun süreli ciddi durumlar olarak günlük hayatımızın bir parçası olarak görülebilir. Akıl sağlığı sorunları yaşayan öğrencilerin büyük çoğunluğu erken yardım almaları halinde bu sorunları tamamen atlatabilir ya da bununla yaşamayı öğrenebilirler. Bir insanın akıl durumunu etkileyen bazı sağlık sorunları şizofreni, manik depresyon, adayın yaşam koşullarından kaynaklanan kaygı ve duyuşsal güçlükler yol açabilecek yeme bozuklukları gibi psikotik durumlar olabilir.

- **Üstün zekalılık :**

Üstün zekalı çocuklar, yaş normunun çok üstünde yeteneğe sahip olanlar şeklinde tanımlanmaktadır. Üstün zekalılık, entelektüel, yaratıcılık, sanatsal, liderlik gibi bir veya daha fazla alanda veya dil sanatları, matematik veya bilim gibi belirli bir akademik alanda ortaya çıkabilir.

Belgelendirme IBO tarafından incelendikten sonra okulumuz aşağıda belirtilen düzenlemeleri yapacaktır.

- **Ek süre (tam zaman)** – Ayrıca desteğe ihtiyaç duyanlara her bir sınav saati için 15 dakika ek süre tanınabilir. 2 yıllık program sürecinde IB yetkilendirmesi olmadan adaya ödevleri tamamlaması için ek süre verilebilir (Özel Değerlendirme İhtiyacı Olan Adaylar 2011, sayfa17).
- **Dinlenme süresi** – Ek süre alan adaylar ayrıca dinlenme süresiyle de desteklenebilir. Eğer bir adayın sınav çizelgesi 6.5 saatten daha uzunsa erteleme talep edilebilir (Özel Değerlendirme İhtiyacı Olan Adaylar 2011, sayfa18).
- **Destekleyici teknoloji** – öğrenci yanıtları yazmada güçlük çekiyorsa, yanıtları yazmasını yardımcı olmak için bilgisayar kullanılabilir. Bu öğrencinin sınavı sorunsuz atlatmasına yardımcı olacaktır. Sınav süresince bilgisayarda herhangi bir yazılım bağlantısı olmayacağını taahhüt ederiz. Gerekli hallerde sesle çalışan teknoloji veya arttırılmış konuşma gerçekliği ekipman olarak düşünülebilir.
- **Yazmanlar** – Gerekli hallerde öğrencinin verdiği cevabı yazıya dökmek için bir asistandan yardım alınabilir.
- **Okuyucular** – IB DP'nin belirttiği gibi kolaylaştırma sağlamak ve adaya soruları yüksek sesle okuyup ondan aldığı cevapları yine yüksek sesle okuyabilecek bir kişi tavsiye etmek. Bu talep edildiğinde adayın kendisini güvende ve daha iyi hissetmesini sağlayacaktır. Bu uygulamanın amacı adayları IBDP diploma programına tamamen dahil etmektir.
- **Alternatif Sınav Yerleri** – Eğer bir aday kaza geçirmişse ya da evde veya hastanede tedavisi gerekiyorsa sınav, Alternatif Sınav Yerleri Yönergesi uyarınca adayın durumuna göre ve olduğu yerde yapılabilir.
- **Uygulamalı çalışmalarda destek** – Bir öğrencinin fiziksel engellilik sorunu olan hallerde okul uygulamalı çalışmalara destek verir. Düzenleme normalde iç değerlendirme

gereklikleri için sağlanır (örneğin deneysel bilim uygulaması çalışmaları veya coğrafya saha alışması).

- **Teslim tarihleri** – Öğrenci verilen çalışmayı hastalık ya da kaza gibi nedenlerle verilen zamanda tamamlayamazsa teslim tarihi koordinatör tarafından uzatılabilir.
- **İstemciler** – Nörolojik veya bilişsel engellerden dolayı ciddi bir dikkat problemi varsa, öğrencinin sınava dikkat etmesine yardımcı olabilirler.

HASAL'ın tüm özel eğitime ihtiyaç duyan adaylardan sorumlu olduğunu kabul ediyor ve her bir aday için tüm gerekli imkanları sağlamayı taahhüt ediyoruz. Ayrıca tüm bu imkanların IB politikalarına uygunluğunu garanti ediyoruz. HASAL Okulu'nda tüm öğrencilerin, onlara öğrenme ve ilerleme fırsatı tanıyacak dengeli ve ilgili bir eğitime eşit hakları olduğuna inanıyoruz. Özel düzenlemelere yönelik başvuruların özel gereklikleri olduğunu ve uygun destekleyici belgelere ihtiyaç duyulduğunu kesinlikle biliyoruz. Tüm özel düzenlemelerin *Özel Kořullar ve Düzenlemeler İşletme El kitabı Bölüm 9* (2017) ve *Özel Değerlendirme İhtiyacı olan Adaylar* (2011) belgesine uygunluğunu garanti ediyoruz.

Referanslar

1. IBO Özel Değerlendirme İhtiyacı olan Adaylar, 2011
2. Diploma Programı Değerlendirme Prosedürleri, 2019
3. Sınıfta Öğrenci Öğrenme Çeřitliliklerini Karşılama, 2013
4. Diploma Programı Genel Düzenlemeler: Diploma Programı, 2016
5. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707-8.htm>
6. Diploma Programı Prosedürler El Kitabı, 2017